

't Seghen Waert

jaargang 22 aflevering 1

februari 2003

verenigingsblad van het Historisch Genootschap
Oud Soetermeer

Historisch Genootschap Oud Soetermeer

Bestuur

dhr. E.H. Oskam, voorzitter

Juweellaan 175, 2719 SB Zoetermeer
tel. (079) 361 65 38

dhr. R. A. Knotter, secretaris

Smallingerland 6, 2716 AD Zoetermeer
tel. (079) 352 10 22

dhr. H.B. Huurman, penningmeester

Limbahout 1, 2719 JK Zoetermeer
tel./fax (079) 362 17 30

mw. I. de Kler (A.W.Z.)

dhr. C.A.M. Klein (G.W.Z.)

dhr. G. J. Moers (I.S.V.)

dhr. A.C.J. Vermeulen (publicaties)

Archeologische werkgroep

dhr. B.F.F.H. van der Ven

Douzapad 30, 2722 AX Zoetermeer
bvdven@worldonline.nl
tel. (079) 342 79 91

Genealogische werkgroep

mw. M.E. Vijverberg-Kalkema

Stekelbaarssloot 35, 2724 AR Zoetermeer
kalkema@wanadoo.nl
tel. (079) 331 65 52

Interviewgroep Sprekend Verleden

dhr. E.W. van den Burg

Fr. Hendriklaan 32, 2712 EE Zoetermeer
tel. (079) 316 48 58

Archief en bibliotheek

mw. J.M.C. Huisman-Aaftink

Bernhardstraat 2, 2712 CS Zoetermeer
jokehuisman@hetnet.nl
tel. (079) 316 31 79

Ledenadministratie

dhr. A.Ph. Rademaker

Banckertstraat 5, 2712 KK Zoetermeer
tel. (079) 316 43 74

Redactie

mw. C.J. Moerman-van Voorst

Dublinstraat 253, 2713 HT Zoetermeer

c.j.moerman@planet.nl

tel./fax (079) 352 14 88

dhr. P. Drapers

dhr. R. Grootveld

mw. I. Heidt-Reeuwijk

dhr. Th. van der Poel

dhr. A.C.J. Vermeulen

't Seghen Waert is een uitgave van het
Historisch Genootschap Oud Soetermeer.
ISSN: 1384-7260

Het Historisch Genootschap is gevestigd in
't Oude Huis, Dorpsstraat 7
2712 AB Zoetermeer, tel. (079) 319 06 83

Website: <http://www.oudsoetermeer.nl>

E-mail: info@oudsoetermeer.nl

Openingstijden archief en bibliotheek:

iedere woensdag 14.00-17.00 uur

Inloopmiddag A.W.Z.: eerste zondag van de
maand 14.00-17.00 uur

Inloopavond G.W.Z.: eerste maandag van de
maand 20.00-22.00 uur

Inhoud

Van de redactie	1
Ledenbestand	2
Vrijwilligers gevraagd	3
IJsmeisjes	4
Dierbare herinneringen	5
Achtduizend Zoetermeeders opgelicht	9
Geen kinderen Bos	15
Sprekend Verleden: In gesprek met Mees Cammeraat	16
Wasdag	23
Symposium De Gave Stad	24
Verkrijgbare publicaties van het Historisch Genootschap	26

Van de redactie

Een nieuw jaar, dus een nieuw jasje. In het jaar 2003 verschijnt ons verenigingsblad in het frisgroen en op de voorpagina van ieder nummer zal een foto worden geplaatst die betrekking heeft op een artikel in het blad. Dit keer ziet u de openbare lagere school in de Dorpsstraat.

U kunt in dit februarinummer een aantal boeiende verhalen lezen.

Het meest spectaculaire handelt over zuster Boon, die in haar werkzame leven achtduizend baby's het licht heeft doen zien. Van al die baby's heeft zij geboortekaartjes en foto's verzameld, die zij kort geleden aan het Historisch Genootschap heeft geschonken.

De activiteiten staan even op een laag pitje, er wordt in de commissie namelijk met smart op enkele vrijwilligers gewacht. Elders leest u daar meer over.

De redactie wenst u veel leesplezier.

Uiterste datum voor het inleveren van kopij: vrijdag 11 april 2003.

Liefst elektronisch aanleveren bij c.j.moerman@planet.nl

Ledenbestand

Op 1 januari 2003 stonden officieel maar liefst 1212 leden ingeschreven! In de loop van het jaar 2002 is een aantal leden uitgeschreven wegens overlijden of verhuizing met onbekende bestemming, of wegens het niet betalen van de contributie. Ondanks alles boekten we toch een goed resultaat met een toename van zesentwintig nieuwe leden.

Ondertussen zijn er weer nieuwe leden bijgekomen, die wij hartelijk welkom heten in onze vereniging. Zij wonen allen in Zoetermeer.

Mw. B. van Adrichem, Douzapad 8
Dhr. J. Huurman, Bleiswijkseweg 10
Dhr. J.L. Klein, Oostergo 5
Mw. Koelemijn - Veelenturf, Wit-Geellaan 138
Dhr. C.J. Koole, Eerste Stationsstraat 35
Prof. Dr. L. van Leeuwen, Salomeschouw 166
Mw. R. Regtren - Meijer, Berlageplan 89
Dhr. H.J.I.M. de Rooij, Spectrumsingel 161
Mw. A. Rosikon, Hermionegang 15
Dhr. P. Vis, Pruiimgaarde 36
Dhr. A. van Waaij, Berlageplan 59

Mogelijk wil een van uw huisgenoten, familieleden of kennissen lid worden van het Historisch Genootschap. Dat kan door hen aan te melden bij de ledenadministrateur, dhr. A.Ph. Rademaker, tel. (079) 316 43 74 of via info@oudsoetermeer.nl. Het lidmaatschap bedraagt euro 12,50 per jaar of voor een tweede lid op hetzelfde adres euro 6,35. Na de aanmelding wordt een acceptgiro toegestuurd. Als lid ontvangt u vier maal per jaar het verenigingsblad 't Seghen Waert en twee maal per jaar een Nieuwsbrief betreffende de voorjaars- en najaarsledenvergadering. Bovendien kunt u gratis deelnemen aan één of meer werkgroepen en aan eventuele activiteiten.

Zoals gebruikelijk aan het begin van een nieuw jaar ontvangt u twee acceptgiro's. De ene is voor de verplichte contributie van euro 12,50 (of euro 6,35), de andere is ter vrijwillige ondersteuning van één of meer werkgroepen. Een klein bedragje is zeer welkom. De penningmeester stelt betaling vóór 1 april op prijs.

Vrijwilligers gevraagd

Een bloeiende vereniging als de onze kan alleen bestaan als vele leden zich beschikbaar stellen voor een kleine taak. Vele kleine radertjes maken een fantastisch geheel. Heeft u ongeveer één avond per maand over om zo'n taak op u te nemen, dan kunt u heel goed terecht bij de activiteitencommissie. Een klein team probeert één maal per kwartaal iets aantrekkelijks voor de leden te realiseren, waarvan onder meer een lezing met dia's over een van de oudere straten een goed voorbeeld is. Daar loopt het altijd storm. Het is dus zeer dankbaar werk. U kunt inlichtingen krijgen en u aanmelden bij Corry de Graaf, tel. (079) 316 72 76.

Bij Fris Versshop voor al uw...

- **Hollandse en buitenlandse kaasspecialiteiten**
- **vers gebakken noten**
- **heerlijke zuidvruchten**
- **kakelverse eieren**
- **paté's en salades**
- **boerenzuivel**

Dorpsstraat 96 / 2712 AM Zoetermeer / Telefoon/fax (079) 316 76 16

Ijsmeisjes

De heer A. Gazenbeek uit Rotterdam -zijn vader was ooit onderwijzer in Zoetermeer- verrijkte de collectie van de vereniging onlangs met tientallen originele foto's, veelal uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Daarbij bevinden zich schoolfoto's, straatbeelden en bijvoorbeeld groepsportretten van onderwijzend personeel van de christelijke lagere school.

Deze foto met jongedames op het ijs zat er ook bij. 'Ter herinnering aan de leuke ijsdagen' staat op de achterkant, en boven de hoofden van de meisjes zijn de letters B, M, T, L en C te zien. Links staat Bets de Kater, daarnaast Mien Jongerius en het rechter meisje zou Corrie Lammers zijn? We denken dat de foto is gemaakt bij de Pilatusbrug, dus dat moet voor 1929 zijn geweest. In dat jaar werd de brug een dam.

Wie meer weet, kan bellen met Ria Moers, tel. (079) 316 45 57.

Dierbare herinneringen

Wil Dreise

Naar aanleiding van het artikel van de heer Drapers in 't Seghen Waert 2002/4 wil ik het onderwerp schoolreisjes aanvullen en nog andere herinneringen ophalen aan mijn lagere-schooltijd.

Oudercommissie

Het personeel van de Openbare Lagere School, gehuisvest in pand Dorpsstraat 114, organiseerde reeds midden jaren dertig schoolreisjes. Dit werd gedaan samen met de oudercommissie, die werd gekozen door de ouders van de schoolgaande kinderen.

Deze commissie hielp onder andere tevens bij het Sinterklaasfeest in het voormalige Spaarbankgebouw. Ook de Floralia in het voorjaar kreeg hun aandacht; tegen een geringe vergoeding konden de kinderen plantjes kopen, deze de hele zomer verzorgen en daarna werden deze in september tentoongesteld. De mooiste inzendingen werden beloond met een prijs. In de dertiger jaren, de crisisjaren, zorgden diverse dames van de oudercommissie ervoor, dat de kinderen van wat armere ouders extra kleding kregen, deels zelf genaaid, gebreid of verzameld.

Een andere activiteit was het bezoeken van ouders, die voor het nieuwe schooljaar per 1 april een kind moesten aanmelden, maar weifelden over de keuze openbare of christelijke school. Na deze gesprekken beslisten meestal de moeders wat het zou worden.

Schoolreisjes

De hoogste drie klassen hadden al driedaagse reizen, er werd dan overnacht in jeugdherbergen van de Nederlandse Jeugdherberg Centrale (N.J.H.C.). Bestemmingen waren o.a. Petten en Doorwerth, na de Tweede Wereldoorlog Lunteren. Naar Lunteren gingen ook fietsen mee, die werden vervoerd met de vrachtauto van kolenboer A. Groenheijde. De kinderen werden met luxe auto's van diverse ouders vervoerd.

De lagere klassen hadden een dagtripje, b.v. naar 'De kleine Betuwe', de speeltuin in Haastrecht, soms ook naar Schiphol. Zelf heb ik voor de oorlog maar één schoolreisje meegemaakt. In 1939 gingen we een middag met de bus van Citosa naar de Bataaf in Den Haag, ook een speeltuin.

Er werd het hele jaar gespaard om die uitstapjes te bekostigen. Iedere maandag werd er een bedragje betaald, het geld in een sigarendoos gedaan en uiteraard werd de administratie ervan in een schoolschrift bijgehouden.

Leerkrachten

Bekende onderwijzeressen waren de dames Coster en Hilvers. Zelf zat ik nog een jaar bij juffrouw Post uit Delft, die kwam altijd op de fiets. Ik zat bij haar in de eerste klas. Met miniapparatuur maakte zij met ons boter en kaas uit melk, die aan de overkant werd gehaald bij Kees Koot. Deze had een café, maar was ook melkboer. Ook maakten wij steentjes in lege lucifersdoosjes. De doosjes vulden wij met klei en bakten die in de grote kolenkachels in de klas. Hoofd van de school was de heer Baylé. Hij woonde aan de Stationsstraat en kwam zelfs met mooi weer met een motorfiets naar de school. In de jaren '40 nam hij afscheid, hij werd toen hoofd van de Landbouwschool. Deze werd aanvankelijk ondergebracht in een zaal van café Veelenturf in de Dorpsstraat 80. Meester Baylé werd opgevolgd door meester Sonneveld.

Ook meester Graafland werkte bij ons op school, hij was een zeer gedreven leerkracht. De zangles begeleidde hij met zijn viool. Ook was hij een fervent hardloper.

In de oorlog kwam meester Beunder uit Zaandam. Hij organiseerde de jaarlijkse sportdag op het voetbalveld van DSO achter café Veelenturf. Ook was hij de oprichter van de dames handbalafdeling van DSO. Na de oorlog werd het team versterkt met o.a. de heer Van der Lee.

Voormalige openbare lagere school in de Dorpsstraat

Meester G.F. Baylé was hoofd der school van 1926 - 1943. Hier de derde klas in 1930. De meester geheel links.

De oorlogstijd

Op het schoolplein aan de Dorpsstraat waren door de Duitsers twee schuilkelders gebouwd. Wij hadden geregeld alarmoefeningen. Bij het luiden van de schoolbel moesten we onder de banken kruipen of in de gang plat op de grond gaan liggen. Dit allemaal vanwege de beschietingen op auto's op de 'Nieuwe Weg' (Rijksweg A-12) door geallieerde Engelse vliegtuigen.

In de oorlogsjaren werd onze school diverse malen gebruikt als kazerne. Wij kregen toen les in de kantine van Nutricia, de ene week van 7.30 uur tot 13.00 uur, de andere week van 13.00 uur tot 17.30 uur. In de pauze voetbalden wij op de toenmalige afrit van de rijksweg, want verkeer was er haast niet meer.

Meester Sonneveld voetbalde altijd mee, hij was een echte Feyenoorder.

Op de hoek tegenover Nutricia stond een bunker, voor ons verboden gebied. De Duitsers hebben er echter nooit in gezeten.

Tijdens onze Nutricia periode kwam een keer een Surinamer op school, die over zijn land vertelde. Dat was voor ons, dorpskinderen, de eerste maal dat wij een 'zwarte' zagen, met alle respect voor het woord 'zwarte'.

Ondanks het feit dat wij in een dorp woonden, waren er toch enkele gezinnen met voedselproblemen. Ook weer via de oudercommissie werd er gezorgd voor tarwe, c.q. meel waarvan bakker Postuma (van de Horre) brood bakte, dat op school werd verstrekt.

Dit waren zomaar wat herinneringen aan de schooltijd, waar ook vele anderen met mij goede tijden hebben beleefd.

Uw huis verkopen?

Duidelijk, Helder, Betrouwbaar!

van Brero & Breugem

NVM REGISTER MAKELAARS - TAXATEURS

Dorpsstraat 14 (naast het Nicolaasplein) 2712 AK Zoetermeer

tel.: 079-3160061 fax: 079-3160026

e-mail: info@vanbrero-breugem.nl internet: www.vanbrero-breugem.nl

Gratis waardebepaling! Bel 079 - 3160061

Achtduizend Zoetermeeders opgelicht

Piet Drapers

Als u nu denkt hier te zullen lezen hoe in het verleden grote groepen Zoetermeeders op slinkse wijze van hun geld zijn afgeholpen, komt u bedrogen uit. Het gaat om de andere betekenis van het werkwoord "oplichten", het "optillen" derhalve. Eigenlijk dus een gebeurtenis die niet het vermelden waard is. In een stad als Zoetermeer worden er dagelijks wel meer dan achtduizend mensen en mensjes opgetild. Het bijzondere schuilt er dan ook in dat het hier gaat om achtduizend verschillende Zoetermeeders die door één persoon zijn opgetild en dan nog wel op een moment dat ze zelf nog nooit de aardbodem hadden aangeraakt. Die ene persoon is Hannie Boon-van Heugten, bij de oudere Zoetermeeders bekend als zuster Boon, die van 1964 tot 1991 verloskundige was in Zoetermeer. In die periode hield zij die achtduizend Zoetermeedertjes in haar armen en daarmee is zij ongetwijfeld de enige die zoveel verschillende Zoetermeeders heeft opgelicht.

Geboortekaartjes

Aan haar afscheid in december 1991 werd door de pers veel aandacht geschonken. In alle artikeltjes wordt melding gemaakt van de enorme hoeveelheid geboortekaartjes met foto's die de verloskundige in bijna dertig jaar heeft verzameld. Steevast maakt zij er in de interviews melding van dat deze verzameling bestemd is voor de "Oudheidskamer" omdat het toch een overzicht geeft van een stukje geschiedenis van Zoetermeer. Enige weken geleden kwam zij haar belofte na en hebben leden van het Historisch Genootschap de bijna achtduizend geboortekaartjes en zeker twee keer zoveel foto's bij haar opgehaald. Alle reden dus om er hier aandacht aan te besteden, maar zeker ook een reden om de verzamelaarster zelf eens op te zoeken.

Zuster Boon

Zij werd geboren op 16 december 1924 in Lierop en bij de Burgerlijke Stand ingeschreven als Annemarie Paulina van Heugten. In 1942 slaagde zij in 's-Hertogenbosch als jongste van haar klas voor het examen "verpleegkundige". Daarna volgde zij de opleiding voor wijkverpleegkundige in Nijmegen. Dat beroep oefende zij ook enige tijd uit, maar toen zij trouwde, werd zij door haar werkgever ontslagen. Wijkverpleegkundigen mochten niet getrouwd zijn! Zij besloot naar de Vroedvrouwenschool in Amsterdam te gaan om verloskundige te worden. In 1962 werd haar het diploma uitgereikt en het volgende jaar startte zij als verloskundige in Zoetermeer. Tot 1968 combineerde zij haar werk als verloskundige nog met dat van verpleegkundige in ziekenhuis Antoniushove in Leidschendam.

Dat zij verloskundige is geworden, kan je met recht een samenloop van omstandigheden noemen. Datzelfde geldt eigenlijk voor het aanleggen van de grote verzameling geboortekaartjes met foto's. Mevrouw Boon had na de oorlog als een van de weinigen het fotograferen als hobby. Toen zij als verloskundige in Zoetermeer begon, was het bezit van een fototoestel zelfs nog een bijzonderheid. De eerste foto's van de jonggeborenen werden dan ook veelal door de zuster zelf gemaakt. Natuurlijk kregen de ouders zo'n kiekje en zelf begon zij een verzameling aan te leggen van geboortekaartjes in combinatie met de foto's.

Zenuwachtige mannen

Tijdens de koffie volgen de wetenswaardigheden rond de Zoetermeerse jonggeborenen elkaar in ras tempo op. In haar eerste Zoetermeerse jaar deed mevrouw Boon één geboorte. Het aantal inwoners stelde met nog geen 15.000 niet zoveel voor, maar de bevallingen werden met name ook nog gedaan door de huisartsen. Naarmate deze meer patiënten kregen en het inwonertal van

Zoetermeer steeg, lieten zij de bevallingen over aan de verloskundige. Midden zeventiger jaren, toen het aantal inwoners al boven de 40.000 was gestegen, kwam er een tweede verloskundige bij, maar meer dan driehonderd bevallingen per jaar was toen voor zuster Boon geen uitzondering meer. Omdat er in het plakboek met de kaartjes pagina's voorkomen waar er wel zes dezelfde datum dragen, brandt de vraag op de lippen hoe zij dat dan klaarspeelde. Het antwoord op die vraag is simpel, maar verrassend: "Ik zei tegen de aanstaande vaders dat ze absoluut het huis niet uit mochten. Van een mobieltje had toen nog niemand gehoord, dus Johan, mijn man, onderhield dan telefonisch contact met die zenuwachtige mannen. Als ik bij een patiënt klaar was, belde ik

Mw. H. Boon met boreling , 1987

Johan op en aan de hand van hetgeen hij mij dan vertelde, racete ik naar degene “met de meeste centimeters”. Dat racen betekende overigens ook dat ik de politie nogal eens op mijn hielen had. Als ze dan zagen dat ik het was, hielpen ze mij zo snel mogelijk op de gewenste plaats te komen. Dat is eigenlijk maar één keer mis gegaan. Toen stonden ze met een getrokken revolver voor mij, maar ik heb ze snel duidelijk gemaakt dat ik voor die onzin geen tijd had!

Bijzondere bevallingen

De periode dat mevrouw Boon als verloskundige werkzaam was, is ook de tijd dat meer mensen uit andere culturen in Zoetermeer kwamen wonen. Naarmate de tijd vordert, verschijnen er meer kaartjes in andere talen dan het Nederlands. Ook de bevallingen zelf zijn echter cultuurgebonden. Zo geven Surinaamse vrouwen bijvoorbeeld de voorkeur aan een bevalling in het ziekenhuis en Marokkaanse juist niet. Mevrouw Boon hield daar ook terdege rekening mee, maar aan één ding ontkwam geen enkel paar: tijdens de zwangerschap moesten de mannen ook meekomen naar het spreekuur, want “ik wilde beiden spreken en er afspraken mee maken”.

Bijzonder zijn natuurlijk ook de tweelingen, hoewel het er in die kleine dertig jaar toch zeker zo'n veertig geweest zijn. In het begin was het wel eens lastig om te voorspellen of er een tweeling zou komen, maar begin jaren tachtig deed

Aankondiging van de geboorte van Oscar Kolvers in 1977

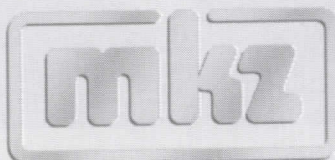
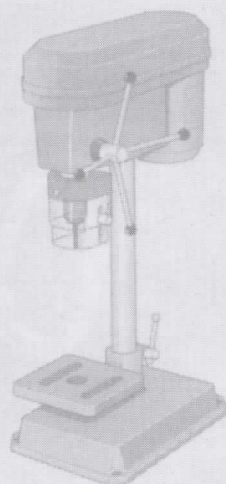
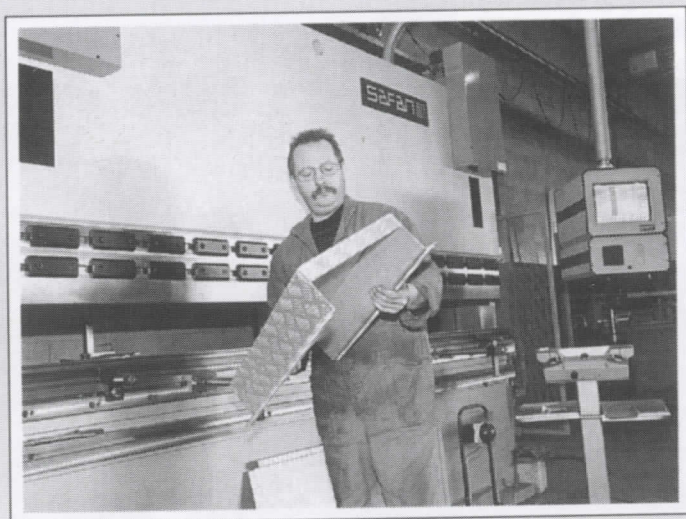
Nu óók voor particulieren!

LASSEN ○

ZETTEN ○

DRAAIEN ○

VERKOOP ○

MKZ-Metaalbewerking

Industrieweg 21, Zoetermeer

Telefoon (079) 341 63 41

de “doptone” bij zuster Boon zijn intrede. Daardoor was een voorspelling voor 100% zeker, hoewel met name de vaders er nog wel eens aan twijfelden. Leuk vindt zij het ook dat ze als verloskundige Zoetermeer aan zijn 25.000e inwoner heeft geholpen op 9 maart 1972. Natuurlijk prijkt het kaartje van Arthur John Rutgérus, zoon van de heer en mevrouw Van Renterghem-van Leeuwen op een prominente plaats in het album. Ook de 100.000e hield zij op 13 september 1991 als eerste in haar armen. Dat ook de gemeente Zoetermeer heel verguld was met deze mijlpaal blijkt uit het extra kaartje dat er bij zit en dat de gemeente heeft laten verspreiden met het verzoek om de vlag uit te steken om Sander Christiaan Lodevicus, zoon van Ed en Nancy van Gelderen welkom te heten.

De meeste voldoening geeft het haar echter misschien wel dat zij ook verloskundige is geweest bij moeders die zelf ook als baby in haar armen hebben gelegen. De eerste keer dat zoiets gebeurde was toen Samantha Bolleboom werd geboren op 30 juli 1988, want de moeder van Samantha werd door mevrouw Boon op 24 augustus 1967 voor het eerst opgelicht.

Veranderingen in de tijd

Zowel de teksten op de kaartjes als de kaartjes zelf zijn in de loop der jaren aan verandering onderhevig. Dertig jaar geleden geven “de heer en mevrouw” nogal eens kennis van de geboorte van hun zoon of dochter. Daarna wordt het Gert en Trudy, gevolgd door de naam van de man en eind tachtiger jaren ontdek je al een kaartje waar de mama en de papa, ieder met hun eigen voor- en achternaam, laten weten dat zij samen een kindje hebben gekregen.

In het begin van de zeventiger jaren tref je weliswaar enkele minder traditionele kaartjes aan, maar het merendeel van de aankondigingen lijkt op elkaar. Het komt zelfs enkele malen voor dat voor kinderen die op dezelfde dag geboren zijn, de ouders exact hetzelfde kaartje

hebben uitgezocht. Naarmate de jaren verstrijken worden de papa's en de mama's inventiever. Daarbij worden zij natuurlijk ook geholpen door de voortgang in de techniek. Gaan de nieuwbakken papa's eerst zelf met de pen aan het werk om de gegevens van hun jonggeborene aan het papier toe te vertrouwen op allerlei soorten "invulkaarten", eind jaren zeventig doet de eigen foto op het kaartje zijn intrede. Zo zet Rob Kolvers zijn dochter Anita aan tot het maken van de eerste graffiti tekening in Zoetermeer voor de geboorte op 10 juli 1977 van zijn zoon Oscar.

Via de foto's zie je natuurlijk de ontwikkelingen in de mode en vooral de haardracht van de vaders is opvallend. Dertig jaar geleden kon geen enkele jonge vader het zich kennelijk permitteren het haar niet tot op de schouders te dragen. In die tijd lieten de jonge moeders zich ook alleen maar in bed en diep onder de dekens fotograferen. De baby mocht er dan op de dekens bij liggen. In de laatste jaren maken de trotse vaders complete fotoreportages van de geboorte. De foto's die in de loop van de jaren niet veranderen, zijn die waarin zuster Boon de jonggeborene met een zekere trots in haar armen houdt en geen van de ouders zal het haar kwalijk nemen dat zij over die achtduizend praat als "mijn kinderen".

Geen kinderen Bos

In 't Seghen Waert van november 2002 stond deze foto. Op afstand keken enkele kinderen toe. De heer Bos, die zelf op de tractor zit, laat ons weten dat het onderschrift bij de foto niet correct is. De foto is gemaakt tijdens een ploegwedstrijd op het land van Staalduinen aan de Broekweg. De heer Bos haalde daar de tweede prijs. Vanaf de Veluwe, waar de heer Bos een grasdogerij is begonnen toen hij zijn land aan het uitbreidende Zoetermeer moest afstaan, laat hij ons weten dat de kinderen op de foto niet de kinderen Bos zijn, zoals het onderschrift aangeeft. Ook twijfelt hij eraan of de eerste heer op de foto wel C.van Leeuwen is. Het zou ook Niek Hogendoorn kunnen zijn. Wie zorgt ervoor dat de juiste namen bij de foto komen?

Sprekend Verleden: In gesprek met Mees Cammeraat

J.W. Dreise en E.W. van den Burg

Als men al wat langer in Zoetermeer woont, zal men zich zeker 'De Zoetermeerse Kaashal' van de heer Mees Cammeraat herinneren. Voordat hij echter met een zaak in een echt gebouw begon zat hij jarenlang in de ambulante handel en dat betekende voor een Zoetermeerder meestal dat het om een boterhandel ging en zo was het ook met Mees.

Het gezin en de school

"Ik ben geboren op 4 februari 1939 in de Stationsstraat van Zoetermeer. Ik heb zes broers en drie zussen en ik was de vijfde in de rij.

Ik ben op school geweest waar nu de Soetelaer is, de School met den Bijbel. In april 1945 ben ik naar school gegaan en toen zaten er nog Duitsers in het gebouw. Daarom heb ik nog een tijdje les gehad in de Openbare school, hier in de Dorpsstraat.

Meester Jongebreuer was toen hoofd van de school. Ik ben begonnen bij juffrouw Gilhuis en ik heb ook nog bij meester Den Hartog gezeten. Op de lagere school heb ik zes klassen doorlopen en daarna heb ik nog twee jaar voortgezet onderwijs gevolgd.

Het was wel een groot gezin, maar er was toch voldoende ruimte in ons huis. Zeven jongens sliepen op zolder en mijn zussen in een aparte kamer. Voor de rest was het kerk en winkel voor mijn ouders. Ja, de kerk stond centraal bij mijn vader; dat was de Gereformeerde Gemeente, die was hier in het Lagereind. En voor de rest was hij streng, dat moest ook wel. Waagde het maar niet om 's avonds wat later op het eten te komen, want dan kon je zonder eten naar boven. Ik weet nog wel, dat ik veel sigaren en sigaretten rond moest brengen; hij was klein- en groothandelaar. Ik moest naar Benthuizen en Zevenhuizen met hele dozen achter op de fiets. Ik was nog zo klein, dat ik niet eens over de stang van de fiets kon en moest fietsen met mijn benen onder de stang door.

Heel vroeger maakte mijn vader zelf sigaren. Dat deed hij in een schuur op de Leidsewallen. Het was de eerste sigarenfabriek van Zoetermeer. Alles werd met de hand gemaakt, ongeveer 1000 stuks per week. Daar is hij begonnen, in de jaren '20, ongeveer 1926. Hij had een eigen merk "Picazo", afgeleid van Piet Cammeraat Zoetermeer".

Het eerste werk

"Nou, laat ik eerst vertellen, hoe ik aan het boterboeren ben gekomen. Mijn buurman was Van der Tang, van de gebroeders Van der Tang. Die waren boterboer, handelden in boter, kaas en eieren. Teun deed de groothandel en

zijn broer Piet de kleinhandel. Als ik nu om half vier uit school kwam, ging ik altijd naar hen toe, boter inpakken, dat ging nog met de hand. Op een gegeven moment kwam ik van school, ik was toen veertien jaar, en toen zei mijn vader: "Wat denk je te gaan doen?" "Nou, ik weet het nog niet". "Nou, dan weet ik het wel". Hij pakte de telefoon en belde gelijk Goof van Driel hier op het dorp, de smid aan de Horre (Den Hoorn) en vroeg: "Kan je iemand gebruiken?" Ja, dat kon hij wel. De volgende dag was ik er al, tegen m'n zin, want ik wilde eerst wel een weekje vakantie houden. Maar dat ging mooi niet door. Ik moest van mijn vader aan 't werk. Je had toen nog niets te vertellen. Ik wilde eigenlijk graag boterboer worden. Ik was een jaar of tien, elf, toen liep ik al met Van der Tang in de stad boter rond te brengen. Die had dan een wagen vol met boter, kaas en eieren en zo ging ik met hem op zaterdag naar de stad en ik vond het prachtig om al die klanten af te rijden. Dus dat was nog in de tijd dat ik op school zat.

Ik moest van mijn vader naar Van Driel. Ik heb daar lassen geleerd, elektrisch en autogeen lassen, maar ik zag het daar toch niet zitten. Na drie jaar ben ik er weggegaan en daarna heb ik nog twee jaar bij Van Waaij, de woningstofeerder gewerkt. En op een avond zei Piet van der Tang: "Dat jij niet voor jezelf gaat beginnen?" Nou, dat zag ik gelijk zitten. Hij gaf het door aan een vertegenwoordiger van Brinkers. Dat was ene Houtman en na veertien dagen kwam hij ineens in de winkel en zei: "Ik heb een zaak voor je te koop en het klantenbestand". Dat was in Delft. Het was van een boterboer, die vijftenzestig was geworden en die ermee wilde ophouden. Dus ik naar die man toe! We werden het eens over de prijs en zo. Ik was toen negentien jaar. Ik heb toen die

zaak gekocht met een uitbrengwijk in Den Haag en Rijswijk.

Ja, ik moest geld lenen natuurlijk. Hij vroeg een prijs voor de goodwill. Er was geen pand bij, je kocht alleen de klanten.

Ik heb een auto gekocht, hier bij Jo Westerman, een Opel Olympia bestelwagen. In die tijd had je Maggi wagens, van de Maggi soepen. Er stonden hier een stuk of wat van die wagentjes bij Westerman. Hij

De eerste bedrijfsauto

zegt: "Dat is wat voor jou". Hij heeft hem toen overgespoten en helemaal klaargemaakt, maar geen naam er op. Dat moest wel, daar kwam ik later achter. Er kwam eens iemand van de bedrijfsvereniging. "Meneer, u heeft helemaal geen adres op uw auto", maar daar ben ik verder maar niet op ingegaan. Ik heb nooit mijn naam en adres erop laten zetten. Dat ik met die uitbrengwijk begon was in 1959. 's Maandags begon ik tot en met vrijdag. Ik kwam éénmaal in de week bij de mensen".

Mees had geen vakdiploma's

Dat is een heel verhaal apart, jonge, jonge! Ik reed in Delft in mijn wijk en daar kwam ook een melkboer en die keek iedere keer in mijn mandje en die dacht wat verkoopt hij nou in mijn wijk? En later begreep ik dat hij het niet kon hebben en toen heeft hij aan de bel getrokken bij het Ministerie of bij het Bedrijfsschap. Op een dag reed ik in Delft en een meneer, een soort rechercheur figuur, hoed op, gleufhoed en een lange jas en die stond maar te kijken. Hij zegt: "Mag ik even een vraag stellen, wie bent u en mag ik vragen waar komt u vandaan?" "Zoetermeer". Hij zegt: "Hebt u papieren?" Ik zeg: "Nee, niks". "Dus u bent zomaar begonnen?" Ik zeg: "Ja" "U rijdt nu naar de volgende klant en ik wil zien dat u verkoopt". Dus ik ben naar de volgende klant gereden. Hij moest bewijs hebben. Ik sneed een stuk kaas af, boter en eieren in mijn mandje. "Zo", zegt hij: "nu heb ik het geconstateerd en zal alles even opschrijven, maar ik wil eerst naar die meneer gaan, waar u die zaak

gekocht heeft". Nu, wij naar die vorige eigenaar. "Meneer", zegt hij: "u heeft aan deze meneer uw zaak verkocht, zonder dat hij papieren had". "U krijgt van mij een proces-verbaal". Tegen mij zei hij: "En U gaat zo snel mogelijk naar het Ministerie van Economische Zaken".

Mees koopt kaas in

Mees is inderdaad naar het Ministerie gegaan en dat bezoek zal hij niet gauw vergeten. Hij moest natuurlijk erkennen dat hij geen papieren had, maar er werd hem te verstaan gegeven, dat hij onmiddellijk met de handel moest stoppen. Nu is Mees iemand met wie een redelijk gesprek altijd mogelijk is, maar als hij vindt dat hem onrecht wordt aangedaan kan hij heel boos worden en dat gebeurde en hij riep: "Nooit van mijn leven!", een verbijsterde ambtenaar van het Ministerie van Economische Zaken achterlatend. En daarna vervolgde hij zijn route.

Mees begreep wel dat er iets moest gebeuren. De boekhouder adviseerde hem om een brief te schrijven dat hij aan het studeren was voor de nodige diploma's en een jaar later is hij geslaagd voor zowel het Middenstandsdiploma als voor het vakdiploma. Een goede investering zoals later zou blijken, alhoewel ze uitsluitend voor de ambulante handel golden.

Er is altijd wel iets

"De man uit Delft van wie ik de klanten had gekocht, had een wikkel met zijn naam, Van der Kooij, erop. Ik vond het logisch dat ik een wikkel zou gaan gebruiken met Cammeraat erop. En toen zeiden de klanten: "Ik wil die van Van der Kooij weer hebben, die is veel lekkerder" "Ik zeg: "Mevrouw, het is hetzelfde". "Nee, nee". Toch was het dezelfde margarine, alleen met een andere wikkel!

's Zomers als het warm was had je wel eens moeite om de producten koel te houden. Ik nam dan een dikke molton deken en die spande ik 's avonds om de boter in de auto. Dat deden de melkboeren ook om de melkbussen. Maar als het een erg hete zomer was, dan was je geen boterboer, maar een olieboer!

's Winters moest je weer oppassen dat de zaak niet bevroor. Ik heb het een keer gehad, ik kwam bij mijn eerste klant en die mevrouw wilde eieren hebben. Ik ging naar mijn eieren toe en dacht wat zijn die hard en toen bleek dat ze bevroren waren. Een bevroren ei gaat knappen, maar die kon ik weer bij de leverancier terugbrengen. Die had bakkers als klant en die maakten er eierkoeken van. Je had ook wel eens bevroren kaas, maar daar gebeurt verder niets mee. Trouwens eieren was natuurlijk toch altijd een gevoelig artikel. Ik had een keer een stapel dozen met eieren naast me en er kwam een kind en dat schoot zo de weg op. Ik, bats, op de rem en die hele stapel dozen eieren zo naar voren. Jonge, jonge, wat heb je dan veel schade en een troep van al die eierstruif.

Nog zoiets: ik had ook flats en de beste klanten zaten bovenin. Ik wist wat ze namen en dat nam ik in mijn mandje mee. Dan had ik een klant helemaal bovenaan, 4e verdieping, geen lift voor bijvoorbeeld tien eieren. "Sorry

kaasboer, maar ik heb er nu twaalf nodig". Ik weer naar beneden om die twee eieren op te halen! Maar de klant was koning. Ik had ook wel klanten die eens in de zoveel tijd betaalden. Ja, ik had een heel boekwerk. Er was een mevrouw die altijd wachtte op de kinderbijslag. Ze betaalde dan wel een gedeelte, maar er bleef altijd een vordering staan. Mijn mooiste wijk was in het Westland, bij de tuinders. Je had op den duur een groot vertrouwen bij de klanten. Ze zeiden: "Kijk maar in de koelkast, dan weet je wat ik nodig heb", want ze waren blij dat er iemand aan de deur kwam. Dan zette ik de spullen neer. Zij blij en ééns in de maand afrekenen! In de stad kwam ik vaak binnen met een looper als de mensen niet thuis waren en dan legde ik de bestelling gewoon op de keukentafel. Ze hadden bijna iedere week hetzelfde. Dat gaat op het laatst zo, als je al jaren aan de deur komt, vooral in Den Haag gebruikte je je looper. Ik had wel eens controle. De enige controle was altijd op grond van de IJkwet. Ik had een tuimelweegschaal in de auto en daar stonden de gewichten bij. Die controle had je onderweg, ja, dan kwam zo'n rechercheur langs en die vroeg: "Mag ik uw gewichten eens zien?", nou kijken of er goede letters in stonden. Omdat de auto niet altijd zuiver horizontaal staat had ik een tuimelweegschaal; die is beter dan een snelweger, die gaat anders wegen. Een tuimelweegschaal is op de weg het beste. Dan zet je er een gewicht of tegengewicht of een plakje kaas erbij. Ja ik had wel regelmatig controle van de IJkwet. Ik zat een keer in de auto in Schiedam te eten en keek toevallig in mijn spiegel. Komt er een politiewagen aanrijden. Ik zie twee politieagenten uitstappen en ze komen allebei naast mij staan, aan iedere portier een. Hij zegt: "Zo meneer heeft u handel, laat mij uw gewichten eens zien", dus ik eruit, ik zeg: "Ik heb toevallig vorige week mijn gewichten laten ijken". Hij zegt: "Het bestaat niet dat het goed is". Hij zegt: "Collega, bel jij even of dat nummer goed is?", dus die belt vanuit zijn wagen en zegt: "Ja, het klopt". Nou zegt hij: "anders had ik alles in beslag genomen". Later vertelde iemand van de IJkwet me dat ze dat nooit hadden mogen doen, maar dat wist ik toen nog niet.

De tijden veranderen, ook voor de boterboer

Ik kwam er op de weg steeds meer achter, jongens, het wordt minder. Veel cash- en carryzaken, gooi- en smijtzaken. Ik kwam bij een tuinder in Wateringen en toen begon daar net in het dorp een grote cash- en carryzaak en die begon te stunten met kaas en margarine, vier pakjes voor achtennegentig cent bijvoorbeeld, nou, dat kon ik nooit, dus die mevrouw zei: "Nou joh, het hoeft niet meer". Nou, zo verloor je weer een klant, soms een er bij en veel mensen die naar Zoetermeer verhuisden. Dus ik dacht op een gegeven moment, ik ga in Zoetermeer beginnen. Maar ik had toen nog geen pand.

Maar goed, ik liep een keer door de hele Dorpsstraat om te zien of er nog een pandje leeg stond. En toen stond daar net Gé van Puffelen. Gerard staat tegen zijn huis geleund, ik loop voorbij en ik zie die poort van hem. Hij had daar een poort voor de aanvoer van boter en zo, want hij was ook boterboer. Dus ik zei tegen Gerard: "Zou ik die poort niet van jou kunnen huren?" Daar wilde ik een kaaszaak openen. Ik ben het met hem eens geworden over de huurprijs. Een stukje balatum gelegd, de muren wit gemaakt, helemaal ingericht. Ik nam een paar schragen en zo ben ik begonnen. Eerst alleen het weekend, want je bleef nog op de weg.

Als het niet zou gaan, dan bleef ik op de weg. Dus ik zat tot en met donderdag op de weg en vrijdag en zaterdag in de hal. Dat was in 1972 en het liep gelijk en toen zag ik het verschil met de weg. Als je 's morgens de deur open deed stond het gelijk vol. De eerste "Zoetermeerse Kaashal" was een feit. Ik heb daar gebruik van gemaakt tot 1975".

Het einde van de ambulante handel

Mees had de straathandel nog niet helemaal opgegeven, voor het geval het niet zou lukken met de Kaashal. Maar toen na een paar jaar bleek, dat zijn nog bescheiden zaak een goede boterham opleverde, keek hij uit naar een pand, waarin hij de hele week zijn producten zou kunnen verkopen. Zijn kwaliteiten als ondernemer kwamen hem daarbij goed van pas.

De eerste Zoetermeerse Kaashal

Mees met vaste medewerkster Gerda in zijn winkel

Hij had de ogen en oren goed open en zodoende kon hij in de Dorpsstraat een pand kopen. Het heeft wel enige moeite gekost om er een winkel van te mogen maken, maar het is hem wel gelukt. Hij ging het meteen groots aanpakken en opende tegelijkertijd een winkel in Meerzicht. Zowel in de Dorpsstraat als in Meerzicht kregen de winkels de naam “De Zoetermeerse Kaashal”. En zo werd Zoetermeer in één keer twee speciaalzaken rijker.

“Ik zat echt in de Goudse kaas,

Boerenkaas en buitenlandse kaas, maar verkocht ook salades, olijven, paté’s enzovoort en wijnen. Ook Franse kaas. Die betrok ik bij de firma Boering, de echte importeur van Franse kaas. Die vertegenwoordiger kwam op een dag langs en zei: “Cammeraat, als ik nu eens de hele toonbank vul met Franse kaas en wat jij in veertien dagen niet verkoopt neem ik terug”. Dus hij kwam en heeft de hele toonbank opgemaakt en na een week nam hij het niet verkochte, in verband met de houdbaarheid netjes terug. Als je Franse kaas gaat verkopen, moet je er wel verstand van hebben. Ik heb veel geleerd van die vertegenwoordiger. Je luistert veel en zo ben ik er in gekomen.

Toen ik in de Dorpsstraat en tegelijk in Meerzicht startte, was het wel even moeilijk met de financiering. Maar toen ik de bedrijfsresultaten van de afgelopen drie jaar liet zien, was dat probleem gauw opgelost.

Ik kom nog even terug op de diploma’s die ik destijds had moeten halen voor de ambulante handel. Toen ik hier de winkel in de Dorpsstraat had, kwamen er een keer twee politieagenten de winkel binnen. Terwijl de winkel vol met klanten stond, vroegen ze of ik Cammeraat was? Ja, dat was ik. “U bent in overtreding!” Ik zeg: “Overtreding, hoe komt u daar bij, ik zit hier al jaren” “U heeft een vergunning voor ambulante handel en dit is niet ambulante”. Nou ik weer naar de Kamer van Koophandel en het was zo voor elkaar. Het hele verhaal doet een beetje denken aan die melkboer uit Delft. Die agenten kwamen met z’n tweeën de winkel in en hadden ze nou gezegd: “Kunnen wij u even spreken?”, maar in een volle winkel vielen ze zo met de deur in huis!”

Mees heeft, samen met zijn vrouw Nely gedurende een aantal jaren twee winkels met succes gerund. Op een gegeven moment had hij tien mensen in dienst. Hij was blijkbaar een goede manager, want ze werkten allemaal graag bij hem. Toen er geen opvolger was en de pensioengerechtigde leeftijd naderde, namen Mees en zijn vrouw de niet gemakkelijke beslissing om te stoppen. In 1998 stonden ze voor het laatst achter de toonbank.

Wasdag

Deze bijzondere foto is aan het Historisch Genootschap geschonken door de Historische Kring Benthuizen. Bijzonder, omdat er mensen aan het werk zijn, terwijl de meeste foto's in onze collectie, afgezien van enkele dorsers, staatsieportretten betreffen. Op de achterkant staat: 'Maandag wasdag op Dorpsstraat 6a Zoetermeer bij de familie Karens. Moeders hulpjes aan de tobbe. Buurvrouw Sluiter in het midden komt kijken of het goed gaat. Dochter Neel Sluiter rechts en links Neel de Koning'.

Florens van Brederolaan in Palenstein

Symposium De Gave Stad

Botine Koopmans

Nog een paar maanden en dan is het project De Gave Stad voltooid. Tenminste wat de exposities en de publicaties per wijk betreft. Even in het kort waar het om gaat: het project De Gave Stad brengt de stedenbouwkundige en architectonische kwaliteiten van de voormalige groeikern Zoetermeer in beeld door middel van wijkexposities en publicaties. De wijkexposities en publicaties zijn met de laatste wijken Noordhove / Oosterheem afgelopen januari afgerond. Een slotexpositie in het Stadsmuseum (te zien van 15 februari tot en met 31 mei 2003) vormt de samenvatting van het getoonde in het afgelopen anderhalf jaar, aangevuld met maquettes en een videoclip over de architectuur van Zoetermeer.

Er speelt echter ook iets anders. Zoals u ongetwijfeld in de krant heeft kunnen lezen, is de discussie over het wel of niet slopen van delen van Palenstein, de oudste wijk van groeikern Zoetermeer, in volle gang. Voor het eerst in haar bestaan krijgt Zoetermeer te maken met een ingrijpende herstructurering. Over dit vraagstuk organiseert de gemeente tijdens de slotexpositie vier

lezingen en een symposium. De keuzes tussen behoud en vernieuwing, het bepalen van welke elementen, principes en aspecten waardevol zijn en welke niet (meer) vormen het kernvraagstuk. Dat is des te interessanter omdat het hier de jongste periode in de geschiedenis van architectuur en stedenbouw betreft, waar nog weinig systematisch onderzoek naar is gedaan.

De vier inleidende lezingen hebben elk een eigen invalshoek: landschap en groen, stedenbouw, architectuur en beleving. Bekende vakmensen, voor architectuur is dat bijvoorbeeld Carel Weeber, geven hun visie op het boeiende herstructureringsvraagstuk in het algemeen en voor Zoetermeer in het bijzonder. In het symposium komen alle invalshoeken samen.

De lezingen vinden plaats tussen 16 april en 14 mei, steeds op een woensdagavond, in het Stadsmuseum. Het symposium wordt op donderdagmiddag 22 mei in de Nicolaasschool gehouden.

De kosten van de lezingen zijn euro 10 per keer, van het symposium euro 75.

Leden van het Historisch Genootschap krijgen een korting van 25%.

Wilt u meer weten of wilt u een uitnodiging ontvangen, bel of mail dan naar Mirjam Wingelaar; telefoon (079) 346 82 94, e-mail m.e.wingelaar@zoetermeer.nl

MEEÛS®
Goed geregeld dus.

**Huis kopen?
Huis verkopen?**

079-3167771

Verkrijgbare publicaties van het Historisch Genootschap

- Samen onder één dak (1995): Geschiedenis van de Adventkerksgemeente en de Remonstrantse kerk (4,- euro)
- Over de Reguliersdam (1997): Historische en archeologische informatie over de Zoetermeerse oortoom in Rokkeveen (9,- euro)
- De geur van krijt (1997)*: Onderwijsgeschiedenis en scholen in Zoetermeer (1,- euro)
- Zeventien Zoetermeerse kerken (1998)*: Alle kerkgebouwen in Zoetermeer (3,- euro)
- Dorp in oorlog: Zoetermeer 1940-1945 (2000)*: De tweede wereldoorlog in Zoetermeer uitgebreid belicht (22,- euro)
- Vijf meter onder N.A.P.; Water in Zoetermeer (2000)*: Polder- en vervingingsgeschiedenis, waterbeheer (3,50 euro)
- Op de hoek van de Wallen (2001)*: Bouw- en bewoningsgeschiedenis van Dorpsstraat 46 (4,50 euro)
- De geschiedenis op straat, een ontdekkingsstocht langs de Zoetermeerse cultuurhistorie (2001): beschrijving van de 286 belangrijkste cultuurhistorische elementen in Zoetermeer, met vijf wandel- en fietsroutes (met kaart) (12,50 euro)
- De geschiedenis op straat (2001). Met veel kleurenafbeeldingen en uitgebreide zoekmogelijkheden (6,80 euro)
- Verstopt achter de voordeur (2001)*: interieurs te Zoetermeer en Zegwaard rond 1900 (3,- euro).
- De kerk van Crooneveen: historisch en archeologisch onderzoek naar de Zoetermeerse schuurkerk (2002). Met kleurenomslag en full colour afbeeldingen (9,80 euro)
- De Zoetermeersche Handelscourant (2002)*: advertenties en berichten uit de jaren 1910-1970 (0,50 euro)
- Een klassiek juweel: de Oude Kerk in Zoetermeer (2002)*, veel aandacht voor bouwhistorie, interieur en kerkelijke geschiedenis (7,- euro)

De met een * gemerkte publicaties zijn samen met de Gemeente Zoetermeer uitgegeven.

Deze publicaties zijn te koop in geselecteerde Zoetermeerse boekhandels, het Stadsmuseum en bij het Historisch Genootschap Oud Soetermeer. Inspreken op (079) 319 06 83,

e-mail: info@oudsoetermeer.nl (verzendkosten 3,- euro)

Meer informatie is te vinden op het internet: www.oudsoetermeer.nl

Bloembinderij

DE NOBEL

- voor al uw
- ✿ Relatiegeschenken
 - ✿ Bloemdecoraties
 - ✿ Smaakvolle boeketten
 - ✿ Bruidswerk
 - ✿ Rouwwerk

Dorpsstraat 86k, Zoetermeer, telefoon (079) 316 93 11

ARTOTHEEK 'DE VLAMING'

Verhuur

beeldende

kunst

Voor bedrijven en particulieren

Vlamingstraat 2a
2712 BZ Zoetermeer
Telefoon 079 3169551

De adverteerders en de hierna genoemde bedrijven maken het met hun financiële steun mede mogelijk dit blad uit te geven.

Van As Makelaardij bv

Eerste Stationsstr. 61, tel. (079) 316 44 45

Dranken/Wijnhandel Boonekamp

Dorpsstraat 130, tel. (079) 316 38 02

Bouwmarkt De Bouwhof

Edisonstraat 88, tel. (079) 331 07 00

Cammeraat IJzerwaren

Eerste Stationsstr. 48, tel. (079) 316 37 31

Carrosseriefabriek Joost Lamboo bv

Koperstraat 40, tel. (079) 363 44 44

Het Fluitschip historisch onderzoeks-
en adviesbureau, tel. (079) 316 78 46

Henneken Radio en TV

Den Hoorn 7, tel. (079) 316 24 90

Linthout Foto Video

Dorpsstraat 68, tel. (079) 316 30 84

Roos Kantoorboekhandel

Dorpsstraat 155, tel. (079) 316 35 80

Rové Licht & Sfeer Eerste Stationsstr. 3
tel. (079) 316 64 88

Schoenen Van Veen

Dorpsstraat 83, tel. (079) 316 31 65

Slagerij Vollebregt

Dorpsstraat 127, tel. (079) 316 35 25

Personenvervoer Van der Slik

Blauwroodlaan 296, tel. (079) 361 61 61

Verlaan Verfspciaalzaak

Vlamingstraat 5, tel. (079) 316 34 76

Van Waaij Wonen

Coppeliashouw 30, tel. (079) 343 53 30

UW HUIS VERKOPEN?

van Brero *makelaardij o.g.*

Vrijblijvend thuis bezoek door beëdigd makelaar-taxateur lid NVM.

Dorpsstraat 14 2712 AK Zoetermeer Telefoon 079 316 00 61 Fax 079 316 00 26
Internet: www.vanbrero.nl E-mail: brero@nvm.org

gratis waardebepaling! Bel 079-3160061

Het avontuur begint bij Dump van Herwijnen

Voor alles wat met avontuur te maken heeft
moet je bij Van Herwijnen zijn.
Dus kom naar de Dorpsstraat 66
voor een complete uitrusting!
Zowel voor jouw actieve hobby
of jouw actieve vakantie!

Een compleet assortiment

Aantrekkelijk geprijsd

**Ook voor campingsport,
messen, overlevingssets...**

tenten
dartsport
klimsport
schietsport
vrijtijdsleding
kampeerartikelen
camping-gaz dealer
berg/wandelschoenen

dump
van Herwijnen
SINDS 1891

Dorpsstraat 66 Zoetermeer Telefoon 079 - 3163551